

ภาคผนวก

กฎหมายไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด
เฉพาะกรณีค่าเสียหายทางศีลธรรม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดย
ผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี
ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องชดเชยสินไหม
ทดแทนเพื่อการนั้น

มาตรา ๔๒๓ ผู้ใดกล่าวหรือโฆษณาแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อ
ความจริง เป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ดี หรือเป็นที่
เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญของเขาโดยประการอื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้นจะ
ต้องชดเชยสินไหมทดแทนให้แก่เขาเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดจากการนั้น
แม้ทั้งเมื่อคนมิใคร่หาขอความนั้นไม่จริง แต่หากควรจะรู้ได้

ผู้ใดส่งข่าวสาสน์อันตนมิใคร่รู้ว่าเป็นความไม่จริง หากว่าตนเองหรือ
ผู้รับข่าวสาสน์นั้นมีทางใดเสียโดยชอบในการนั้นด้วยแล้ว ท่านว่าเพียงที่ส่งข่าว
สาสน์เช่นนั้นหาทำให้ผู้นั้นต้องรับผิดชดเชยสินไหมทดแทนไม่

มาตรา ๔๓๘ ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้น
ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

อนึ่ง ค่าสินไหมทดแทนนั้น โคนแก่การที่ทรัพย์สินอันผู้เสียหายต้อง
เสียไปเพราะละเมิด หรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้น รวมทั้งค่าเสียหายอันจะพึงบังคับ
ให้ใช้เพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันใดก่อนนั้นด้วย

มาตรา ๕๔๓ ในกรณีทำให้เขาถึงตายนั้น ค่าสินไหมทดแทนให้แก่
ครอบครัว รวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น ๆ อีกด้วย

ถ้ามิได้ตายในทันที คำสินไหมทดแทนใดแก่คาร์รักษาพยาบาล รวมทั้ง ค่าเสียหายที่ตองขาดประโยชน์นำมาหาได้ เพราะไม่สามารถประกอบการทำงานนั้น
ควย

ถ้าว่าเหตุที่ตายลงนั้น ทำให้บุคคลคนหนึ่งใดตองขาดไรอุปการะ ตามกฎหมายไปควยไซร ทานว่าบุคคลนั้นชอบที่จะไ้รับคำสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

มาตรา ๔๔๔ ในกรณีทำให้เสียหายแก่ร่างกายหรืออนามัยนั้น ผู้ตองเสียหายชอบที่จะไ้ชดเชยค่าเสียหายอันตองเสียไป และค่าเสียหายเพื่อการที่เสีย ความสามารถประกอบการทำงานสิ้นเชิง หรือแต่บางส่วน ทั้งในเวลาปัจจุบันนั้น และในอนาคตควย

ถ้าในเวลาทีพิพากษาคดี เป็นพันวิสัยจะหยั่งรู้ไ้แนวความเสียหาย นั้นไ้มีแท้จริงเพียงใด ศาลจะกล่าวในคำพิพากษาว่า ยังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ ไ้คำพิพากษานั้นอีกภายในระยะเวลาไม่เกินสองปีก็ไ้

มาตรา ๔๔๕ ในกรณีทำให้เขาถึงตาย หรือให้เสียหายแก่ร่างกาย หรืออนามัยก็ไ้ ในกรณีทำให้เขาเสียเสรีภาพก็ไ้ ถ้าผู้ตองเสียหายมีความผูกพัน ตามกฎหมายจะตองทำงานให้ เป็นคนแก่บุคคคลภายนอกในครัวเรือน หรืออุตสาหกรรมของบุคคลภายนอกนั้นไซร ทานว่าบุคคลผู้จำตองไซ้คำสินไหมทดแทนนั้น จะตองไซ้คำสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอก เพื่อที่เขาคองขาดแรงงานอันนั้นไป
ควย

มาตรา ๔๔๖ ในกรณีทำให้เขาเสียหายแก่ร่างกายหรืออนามัยก็ไ้ ในกรณีทำให้เขาเสียเสรีภาพก็ไ้ ผู้ตองเสียหายจะเรียกรองเอาคำสินไหมทดแทน เพื่อความที่เสียหายอย่างอื่น อันมิใช่ตัวเงินด้วยอีกก็ไ้ สิทธิเรียกรองอันนี้ไม่โอน กันไ้ และไม่ตกสืบไปถึงทายาท เว้นแต่สิทธินั้นจะไ้รั้ชสภาพกันไว้โดยสัญญา หรือ ไ้ไ้เริ่มฟ้องคดีตามสิทธินั้นแล้ว

อนึ่ง หญิงที่ตองเสียหายเพราะผู้ใดทำผิดอาญา เป็นเหตุที่ลธรรมแก่ตน ก็ยอมมีสิทธิเรียกรองทำนองเดียวกันนี้

มาตรา ๘๘๗ บุคคลใดทำให้เขาต้องเสียหายแก่ชื่อเสียง เมื่อผู้ต้อง
เสียหายร้องขอ ศาลจะสั่งให้บุคคลนั้นจัดการตามควร เพื่อให้ชื่อเสียงของผู้นั้น
กลับคืนดีแทนให้ชดเชยเสียหาย หรือสั่งให้ชดเชยชดเชยด้วยก็ได้

ประมวลกฎหมายแพ่งผู้ป่วน

มาตรา ๘๙๘ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อละเมิดสิทธิของผู้อื่น
จำต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการละเมิดนั้น
(ความเสียหายที่มีชีวิตตัวเงิน)

มาตรา ๘๙๙ ผู้ที่ตองรับผิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหาย
ตามบทบัญญัติมาตราก่อน จำต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน แม้ความเสียหายนั้นจะ
มีชีวิตตัวเงิน และไม่ว่าความเสียหายนั้นจะกระทำต่อร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง
หรือสิทธิในทรัพย์สินของผู้อื่นก็ตาม

มาตรา ๙๐๑ ผู้ใดทำให้บุคคลอื่นถึงตาย จำต้องชดเชยค่าสินไหม
ทดแทนเพื่อความเสียหายให้แก่บิดามารดา สามีภรรยา และบุตรของผู้ตาย ไม่ว่า
สิทธิในทรัพย์สินของบุคคลนั้นจะถูกละเมิดหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๙๐๓ ผู้ใดทำให้เขาต้องเสียหายแก่ชื่อเสียง เมื่อมีคำร้องขอ
ศาลจะสั่งให้ผู้นั้นจัดการตามควร เพื่อให้ชื่อเสียงของผู้เสียหายกลับคืนดีแทนการชดเชย
ค่าสินไหมทดแทน หรือ จะให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนอีกส่วนหนึ่งก็ได้

ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน

๕๒๓ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี จำต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนความเสียหายแก่ผู้นั้นในความเสียหายใด ๆ อันเกิดขึ้นเนื่องจากการกระทำนั้น ๆ

บุคคลผู้ซึ่งฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมายใดอันมีที่ประสงค์เพื่อจะปกป้องบุคคลอื่น ๆ จะต้องรับผิดชอบเหมือนกัน ภายในขอบเขตของกฎหมาย การฝ่าฝืนอาจเกิดขึ้นได้ แม้ผู้กระทำผิดนั้นจะมีใจกระทำความผิดเอง แต่ผู้นั้นจะต้องชดเชยค่าเสียหายก็ต่อเมื่อมีความผิดบางประการอันจะถือให้เขาต้องรับผิดชอบได้

๕๒๕ ผู้ใดชักจูงให้หญิงยอมรับรวมประเวณีโดยมิชอบด้วยกฎหมาย จะโดยกลฉ้อฉลก็ดี โดยการขู่เข็ญบังคับก็ดี หรือโดยอาศัยความเป็นญาติในทางที่มีชอบก็ดี จำต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่หญิง ในความเสียหายใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการกระทำนั้น

๕๒๖ ผู้ใดจงใจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นด้วยกระทำการที่ขัดต่อกฎธรรมอันดี ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการกระทำนั้น

๕๔๒ หน้าที่ในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายใด ๆ อันเกิดขึ้นเนื่องจากการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย บังกระทำแก่บุคคลอื่นขยายไปถึงความเสียหายซึ่งกระทำแก่ทางทำมาหาได้ หรือทางเจริญของเขาด้วย

๕๔๔ ในกรณีที่ทำให้เขาถึงตาย บุคคลผู้ซึ่งจำต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนจะต้องชดเชยค่าปลงศพให้แก่บุคคลผู้ซึ่งมีหน้าที่จะชดเชยค่าปลงศพนั้น

ถ้าในขณะที่เกิดการประทุษร้ายขึ้น ผู้ตายมีความเกี่ยวพันกับบุคคลภายนอก โดยมีหน้าที่หรืออาจมีหน้าที่ตามกฎหมายจะต้องอุปการะเลี้ยงดูบุคคลภายนอกนั้น และโดยผลแห่งการตายทำให้บุคคลภายนอกขาดไรเสียซึ่งสิทธิที่จะ

เรียกร้องการอุปการะ บุคคลผู้ซึ่งจำต้องใช้ศาสนาใหม่ทดแทนจะต้องใช้ศาสนาใหม่
 ทดแทนแก่บุคคลภายนอกนั้น โดยการจ่ายเงินเป็นรายปี ซึ่งผู้ตายจะต้องให้อุปการะ
 ในระหว่างระยะเวลาซึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่าชีวิตของเขาจะยืนยาวอยู่ ในหน้าบทบัญญัติ
 มาตรา ๔๔๓ วรรค ๒ ถึง ๔ มาใช้โดยอนุโลม หน้าที่ที่จะใช้ศาสนาใหม่ทดแทนยอม
 เกิดขึ้นได้แม้ว่าในขณะที่ความเสียหายได้เกิดขึ้น บุคคลภายนอกนั้นยังอยู่ในครรภ์
 มารดา

๔๔๓ ในกรณีทำให้เขาเสียหายแก่ร่างกาย หรืออานามัยก็ดี ในกรณี
 ทำให้เขาเสียเสรีภาพก็ดี ผู้เสียหายจะเรียกร้องเอาศาสนาใหม่ทดแทนเป็นจำนวน
 เงินที่ยุติธรรมเพื่อความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินควยอีกก็ได้ สิทธิเรียกร้อง
 อันนี้โอนกันไม่ได้ และไม่ตกสืบไปถึงทายาท เว้นแต่สิทธินั้นจะได้รับสภาพกันไว้
 โดยสัญญา หรือได้เริ่มฟ้องคดีตามสิทธินั้นแล้ว

อนึ่ง สิทธิเรียกร้องทำนองเดียวกันนี้ยอมเกิดขึ้นแก่หญิง เพราะมีการ
 กระทำผิดทางอาญาหรือกระทำความผิดทางศีลธรรมแก่ตน หรือถูกลดลง หรือโดย
 การชู้เชียวบังคับ หรือโดยอาศัยความเกี่ยวพันฐานญาติในทางที่ไม่ชอบให้ยินยอมให้
 รวมประเวณีโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส

มาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส บัญญัติว่าการกระทำ
 ใด ๆ ของบุคคลซึ่งทำให้บุคคลอื่นเสียหายไซ้ยอมเป็นผลให้บุคคลซึ่งโดยการกระทำผิด
 ของตนก่อให้เกิดความเสียหายจำต้องชดเชยความเสียหายนั้น

มาตรา ๑๓๘๓ ทุกคนต้องรับผิดชอบในความเสียหายซึ่งเขาได้กระทำขึ้น
 ไม่เพียงแต่กระทำโดยจงใจ แต่ต้องรับผิดชอบในความประมาทเลินเล่อของเขาด้วย

ประมวลกฎหมายแพ่งสวีต

มาตรา ๒๘ บุคคลซึ่งถูกทำให้เสียหายโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งผลประโยชน์
ส่วนบุคคล อาจารย์ขอศาลให้สั่ง ระวังความเสียหายนั้นได้

การฟ้องเรียกค่าเสียหายหรือฟ้องให้ชำระเงินเพื่อความเสียหายทางจิตใจ
ให้กระทำได้เพียงแต่ในกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนด

ประมวลกฎหมายลักษณะหนี้สวีต

มาตรา ๔๕ กรณีบุคคลถูกทำให้ถึงตาย ค่าเสียหายรวมตลอดทั้งค่าใช้จ่าย
อื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าใช้จ่ายในการปลงศพ

กรณีที่มีได้ตายในทันที ค่าสินไหมทดแทนโดยเฉพาะอย่างยิ่งรวมตลอดทั้งค่า
รักษาพยาบาลและค่าเสียหายอื่นเนื่องจากไม่สามารถประกอบภาระงาน

กรณีที่ความตายเป็นเหตุทำให้สูญเสียผู้อุปการะ ค่าเสียหายอื่นเนื่องจากเหตุนี้
จะต้องถูกบังคับให้ชดใช้ด้วย

มาตรา ๔๗ ในบางกรณีศาลอาจคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งพฤติการณ์เฉพาะคดี
ในขณะนั้น ยินยอมให้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายซึ่งร่างกายพิการ หรือในคดีเกี่ยวกับ
ความตายของสามี ยินยอมให้ค่าสินไหมทดแทนแก่ครอบครัวของเขา เป็นค่าเสียหายอัน
ยุติธรรม ซึ่งถือว่าเป็นการชดใช้ในทางศีลธรรม.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

จิต เศรษฐบุตร. กฎหมายของประเทศที่ใช้ประมวล, นิติศาสตร์, เล่ม ๓, ตอน ๒ (กันยายน ๒๕๑๘)

จิตติ ดิงศัตถ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยพิทยา, ๒๕๐๓.

ธานีทร กรัยวิเชียร. ภาษากฎหมายไทย, บทบัญญัติ, เล่ม ๒๕, ตอน ๓ (สิงหาคม ๒๕๑๑)

มารุต บุณนาค. ปัญหาและคำเฉลยเรื่องค่าเสียหายในกรณีละเมิด, บทบัญญัติ เล่ม ๒๐, ตอน ๒ (เมษายน ๒๕๐๕)

พจน บุษปาคม. คำบรรยายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด. กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์, ๒๕๑๑.

..... ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด (ไทย, ญี่ปุ่น, เยอรมัน และฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๐.

ร. แลงกาต. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๓ ; คำสอนชั้นปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, ๒๕๕๕.

วารี นาสกุล. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด ฯลฯ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา, ๒๕๑๕.

อำนาจ อินทุฤทธิ. ชีวิตคนกับคำสินไหมทดแทน, บทบัญญัติ, เล่ม ๒๑ ตอน ๔ (ตุลาคม ๒๕๑๖).

ภาษาอังกฤษ

- Becker, De. Civil Code of Japan, Annotated.
- Harper, Fowler V. and James, Fleming jr. The Law of Torts, Volume 2.
Boston : Little Brown and Company, 1956.
- Goodhart, A. L. The Question of Damages for Shocks. The Law in Action แปลโดย อุทิศ วีรวัฒน์, บทคัดพิศย์. เล่ม ๒๘,
ตอน ๑ (มกราคม ๒๕๐๘).
- Kemp, David A McI. and Kemp, Margaret Sulvia, The Quantum of Damages Volume I. Second Edition; London:
Sweet & Maxwell, 1961.
- Legislation. 37 California Law Review. 63, 74 (1949).
- Legislation. 44 Harvard Law Review. 980 (1931).
- Livingston, Survival of Tort Action, 37 California Law Review. 63
(1949).
- Mc Cormic, Damages § 88 (1935).
- New York Law Revision Commission. Report 157 et seq. (1935).
- Osborn, P. G. A Concise Law Dictionary. Fifth Edition; London:
Sweet & Maxwell, 1964.
- Prosser, William L. Law of Torts. Second Edition; 1955.
- Salmond. Torts. Twelfth Edition.
- Tiffany. Death by Wrongful Act. § 154. Second Edition; 1913.
- Zelermeyer. Damages for Pain and Suffering. 6 Syracuse Law Review.
27 (1954).

ภาษาฝรั่งเศส

Baudry - Lacantinevie et Barde. Obligations. Tome IV.

Colin, Ambrois et Capitant, Henri. Traité de Droit Civil. Tome II,
Paris. Librairie Dalloz, 1959.

Demogue. Traité des Obligations. Tome IV.

Fick. Code Fédéral des Obligations.

Jösserand. Cours de droit civil positif français. Tome II.

Mazeaud. Traité théorique et pratique de la responsabilité
civile delictuelle et contractuelle. NO.293.

Planoil. Traité Élémentaire de Droit Civil. ed 3. Tome II.

_____ et Ripert. Traité Élémentaire de Droit Civil. Tome II.

Précis de Droit Civil, ed 9. Tome II.

Riegert, V. Thèse. Bordeaux, 1937.

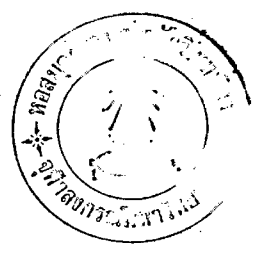
Savigny. Traité de droit romain.

Waline, V. Traité précite, nos 1153.

ภาษาจีน

เหอเสี่ยวเหวียน. การวิจัยเกี่ยวกับการชดเชยค่าสินไหมทดแทน. พิมพ์ครั้งที่ ๓ ;

ไทเป : สำนักพิมพ์ซางอู๋อึ้งกวง ไต้หวัน, ๑๙๖๘.

ประวัติการศึกษา

ชื่อ
วุฒิการศึกษา
สถานศึกษา
ปีสำเร็จการศึกษา
สถานที่ทำงาน
ตำแหน่ง
ได้รับทุนการศึกษาจาก

นางสาวนวดพรรณ งาวสุวรรณ
นิติศาสตร์บัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปี พ.ศ. ๒๕๑๒
กองเอกสิทธิการทูต กรมพิธีการทูต กระทรวง
การต่างประเทศ
นายเวร
สภาวิจัยแห่งชาติ